

Mladićeve snage su namerno otvarale vatru na stanovnike Sarajeva - tvrdi svedok

Author: Velma Šarić

Bivši oficir mirovnih trupa UN-a kaže da je vatra koju su otvarali bosanski Srbi bila „bezobzirna i nasumična“.

Piše: Velma Šarić iz Sarajeva (TU br. 768, 7. decembar 2012.)

Bivši zamenik komandanta mirovnih trupa Ujedinjenih nacija u Sarajevu posvedočio je ove sedmice da je Ratko Mladić „evidentno“ komandovao svojom vojskom, koja je namerno otvarala vatru na civile u tom gradu.

Penzionisani kanadski general Dejvid Frejzer (David Fraser), koji se na suđenju Mladiću pojavio kao svedok optužbe, nije neko ko je nepoznat u Haškom tribunalu.

On je u martu svedočio na suđenju ratnom političkom lideru bosanskih Srba, Radovanu Karadžiću. Osim toga, pojavio se i na haškim suđenjima generalima bosanskih Srba, Stanislavu Galiću i Dragomiru Miloševiću, koji su obojica osuđeni za zločine izvršene tokom rata (1992-95.) u bosanskoj prestonici i njenoj okolini.

Kao neko ko je u periodu od 1992. do 1996. komandovao vojskom bosanskih Srba (Vojska Republike Srpske, VRS), Mladić je optužen da je planirao i nadzirao opsadu Sarajeva, koja je trajala 44 meseca i u kojoj je poginulo skoro 12,000 ljudi. Optužen je za genocid, progon, istrebljenje, ubijanje i prisilno raseljavanje, koji su „doprineli ostvarivanju cilja – trajnog raseljavanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije na koju su pravo polagali bosanski Srbi“.

General Frejzer bio je zamenik komandanta mirovnih trupa UN-a (Zaštitne snage Ujedinjenih nacija, UNPROFOR) za Sarajevo, u periodu od aprila 1994. do maja 1995.

On je sudu ispričao kako je u vreme dok je bio angažovan u Sarajevu primetio da je vojska bosanskih Srba, kojom je komandovao Mladić, protiv sarajevskog stanovništva „namerno“ koristila tešku artiljeriju i snajpersku vatru.

„[VRS] je zaista reagovala na vatru i provokacije vojske bosanske [vlade]“, kazao je Frejzer, dodajući da je odgovor Srba bio „evidentno prekomeran“.

„Kada bi VRS otvarala vatru, ona je to činila nasumično i neselektivno. Svaki put kada bi muslimanska [bosanska] vlada otvorila vatru [na njih], oni bi dejstvovali deset puta jače“, objasnio je on.

Dodao je da kao oblik ratnih dejstava „granatiranje grada koji je tako gusto naseljen poput Sarajeva očito ne predstavlja prikladnu meru, pošto je u osnovi bilo nemoguće znati gde će granate pasti“.

To pogotovo važi za „modifikovane avio-bombe“, objasnio je Frejzer. On je rekao da je čuo za „pouzdate izveštaje“ po kojima je VRS delovala tom municijom po Sarajevu.

Reč je o avionskim bombama koje su bile prilagođene kako bi mogle da budu ispaljene iz bacača sa zemlje.

„Po mom ličnom mišljenju, nije bilo nikakvog smisla da se one koriste, nikakvih vojnih razloga da se to radi“, izjavio je svedok.

Frejzer je rekao i da se tokom svog službovanja u Sarajevu više puta sreo sa Mladićem.

„Očito je on bio komandant, vrh komandne strukture unutar VRS-a“, kazao je svedok, dodajući da je to bilo vidljivo iz ponašanja generala Galića i Miloševića, koji su bili „jasno potčinjeni Mladiću prilikom donošenja odluka“.

„Izgledalo je da je Mladić imao naročitu ličnu averziju spram UNPROFOR-a, i da je bio veoma sumnjičav kada je naša aktivnost u pitanju“, rekao je Frejzer. „Osećao sam da se u RS-u [Republika Srpska] naše trupe nalaze pod intenzivnim nadzorom i da nemaju slobodu delovanja u okviru vlastitog mandata.“

Tokom unakrsnog ispitivanja svedoka, Mladićev branilac Den Ivetić (Dan Ivetic) doveo je u pitanje Frejzerovu objektivnost, tvrdeći da je karakteristika UNPROFOR-a bila ta da je „delovao neproporcionalno kada su u pitanju napadi srpskih i napadi muslimanskih snaga“.

Ivetić je Frejzera pitao da li mu je poznato da je Majkl Rouz (Michael Rose), kao bivši komandant

UNPROFOR-a, ranije posvedočio pred Tribunalom da su snage bosanske vlade unajmile „snajpere da pucaju na civile iz takvih uglova da za to mogu da se okrive Srbi“.

Frejzer je rekao da mu nije poznata ta tvrdnja, ali je potvrdio da jeste bilo vatre sa obe strane i da su „u oba slučaja, žrtve bili civili“.

„Jednom prilikom, područje [Sarajeva] je bilo dva puta bombardovano – najpre od strane srpskih, pa odmah potom od strane muslimanskih snaga – pri čemu je u oba slučaja granatiranje rezultiralo žrtvama. Ovo se možda zaista dogodilo i zato da bi bosanska vojska mogla da ima izgovor da okrivi srpsku stranu za ovo granatiranje“, nastavio je svedok.

Ivetić se osvrnuo i na činjenicu da je u novembru 1994. UNPROFOR od NATO-a zatražio da bombarduje iz vazduha položaje vojske bosanskih Srba. Svedok je rekao da mu je to poznato.

„Ali, jeste li ikada zatražili da budu bombardovane i muslimanske snage?“, pitao je branilac.

„Ne, nismo, jer iako je zaista bilo incidenata koje je izazvala vojska bosanske [vlade], oni nikada nisu dostigli onaj nivo intenziteta koji bi zahtevao intervenciju treće strane, što je – međutim – bio slučaj sa incidentima [vojske bosanskih Srba]“, odgovorio je Frejzer.

Ivetić je svedoka pitao i da li je upoznat sa incidentom koji se u Sarajevu odigrao 1994. godine, kada su na kolonu automobila u kojoj se vozio i komandant UNPROFOR-a „pucale muslimanske snage“.

Frejzer je odgovorio da jeste, ali da je „smatrao da se radi o jednom izolovanom incidentu, pošto se kolona neočekivano zatekla u unakrsnoj razmeni vatre“ između muslimanskih i srpskih snaga.

Mladić je uhapšen u Srbiji, u maju 2011., nakon što je 16 godina proveo u bekstvu. Suđenje se nastavlja iduće sedmice.

Velma Šarić je obučena novinarka IWPR-a iz Sarajeva.

Location: Bosnia and Herzegovina

Focus: ICTY - Ratko Mladic Trial
Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/mladi%C4%87eve-snage-su-namerno-otvarale-vatru-na>